

Korszerű ismeretterjesztés: Mindentudás Egyeteme könyvek

A Mindentudás Egyeteme, az MTA közreműködésével útjára indított nagyszabású előadásorozat a korszerű ismeretterjesztés legmerészebb hazai vállalkozása, egy követhető iskolapélda. Az alábbiakban a Kossuth Kiadó immár négy kötetes kiadványára és a hatékony kommunikáció összefüggéseire szeretném ráirányítani az olvasók figyelmét.

2002 szeptember 16-án a Magyar Tudományos Akadémia közreműködésével indult útjára az a nagyszabású televíziós előadásorozat, amely a korszerű ismeretterjesztés iskolapéldája. A Mindentudás Egyeteme (ME) szervezőinek legfőbb célja, hogy az érdeklődő közönség számára is hozzáférhetővé tegyék korunk legmagasabb szintű tudományos ismereteit, a kortárs tudomány legfőbb dilemmáit.

Immáron a negyedik éve – szemeszterekre tagolva – hangzanak el a kiváló előadások, melyeket az Internet segítségével is követhetünk. A programok rendre hétfő este kezdődnek a BME új lágymányosi informatikai épületében – a 45 perces előadást az előadó és a közönség egyórás kötetlen eszmecsereje követi. Az élő programmal egyidőben megnyílik az új előadás mikrosite-ja a ME (www.mindentudasegyeteme.hu) weboldalán. Itt az elhangzottnál részletesebben, pótlólagos olvasmányokkal kibővítve, ábrák, mozgó és hangzó illusztrációk segítségével kellő nyugalommal tanulmányozhatjuk az anyagot, és hypertextes hivatkozásokat, annotált linkajánlatokat, részletes bibliográfiát is találunk. Már másnap az Interneten találjuk a helyszínen készített – a vitát is tartalmazó – hang- és videofájlokat, hogy az se maradjon le a látvány és az élő hang élményéről, aki nem tudott személyesen jelen lenni. Az előadókat önálló oldal mutatja be, a tudományos pályafutásától publikációin át a személyes vonatkozásokig. Ezzel egyidejűleg megnyílik meg az elhangzott előadás fóruma, ahol az előadói oldal is követi a topicok életét, és reagál a hozzá intézett kérdésekre.

Valamennyi előadásról és vitáról a Duna Televízió és a Magyar Rádió készít, majd sugároz vágott felvételeket. Hétfőeken is szerepel a ME a médiában: a Népszabadság hétfői melléklete az aktuális hét előadójával készít interjút, míg a Magyar Hírlap és a Magyar Nemzet az előadás rövidített, népszerűsítő változatát hozza szombati mellékletében.

A legkülönbözőbb tudományterületek – fizika, kémia, biológia, csillagászat, űrkutatás, orvostudomány, történettudomány, szociológia, informatika, művészettörténet – meghatározó személyiségei tartottak és tartanak (8. szemeszter: 2006. február 20. és május 29. között) előadásokat az adott szakterület jellemzőiről, az elméleti kutatások és a gyakorlati felhasználás összefüggéseiről. A kiváló magyar előadók megmutatták, hogy a 21. század

tudósaira nem jellemző az elefántcsont-toronyba való bezárkózás. Bebizonyították, hogy képesek nemzetközi színvonalon, mégis közérthető nyelven, mindenki számára hozzáférhetővé tenni saját tudományuk eredményeit. És a közönség is bizonyított: hétről hétre megtölti az előadótermet, százezrek nézik a tévéközvetítéseket, és olvassák a folyóiratokban, napilapokban megjelenő összefoglalókat, valamint milliók töltötték le az internetről az előadásokat.

A Kossuth Kiadó (www.kossuth.hu) eddig megjelent négy kiadványa, kötetenként mintegy 18 előadás gazdagon illusztrált, szerkesztett változatát tartalmazza. Joggal merül fel a kérdés: miért van szükség a hagyományos könyvre? „Pro captu lectoris habent sua fata libelli” – „a könyvek sorsa azon múlik, hogy olvasóik hogyan értik őket” –, kölcsönözte a könyvek bemutatója alkalmával adott válaszában a római grammatikus Terentius Maurus híres gondolatát Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke.

A Kossuth Kiadó nevében Kocsis András Sándor igazgató kiemelte: „A hazai és a nemzetközi könyvpiac is azt mutatja, hogy a TV és az Internet korában nem hogy vége nincs a Gutenberg-galaxisnak – amint azt jóskolták –, hanem az írott szó univerzuma egyenesen tágulni látszik.” A negyedik kötet megjelenését követően most három árértékű vásárolható meg a négy kötet. (Egyedi kiadványok interneten történő megrendelése esetén 20% a kedvezmény.)

Az ME előadásainak megjelenése könyv formájában valójában egy sokkal nagyobb tudásanyagot testesít meg. Ami kivételes ebben a könyvben, az – tartalmán, magas színvonalú tudományosságán túl – a hozzá tartozó páratlan webes háttér: ez a kiadvány arra való, hogy „egybeolvassuk” az Interneten található hatalmas, három és félezer oldalnyi kereshető anyaggal. Igazából így van értelme a Gutenberg-galaxis kitágulásáról beszélni: a könyvhöz virtuális értelemben hozzátartoznak például azok a nyilvános fórumok, interaktív alkalmazások is, amelyek a tudásközvetítés korábbi egyirányúsága helyett a kommunikáció sokirányúságát segítik elő. Szellemi vagyonunk hatékony gyarapítása érdekében, érdemes az elektronikus módon közölt anyagok mellett, a reprezentatív, értéknövelt tartalommal ellátott nyomdai kiadványok segítségével is követni a jelzett eseményt. Megéri!

S.L.